

Checklist voor doorverwijzing bij dementie

Deze checklist is een handleiding voor zorg- en hulpverleners om gemakkelijker te kunnen doorverwijzen naar de juiste zorg- en hulpverleners na een diagnose dementie.

Enkele aandachtspunten bij een doorverwijzing:

- Maak een thuiszorgfiche aan of vul de bestaande fiche aan met recente informatie.
- Heeft de patiënt al een zorgplan, contacteer dan de zorgbemiddelaar en/of overlegcoördinator thuisgezondheidszorg. Waar nodig kan men ook de betrokken zorg- en hulpverleners contacteren.
- Overweeg om een zorgoverleg aan te vragen als meerdere zorg- en hulpverleners betrokken zijn en er nood is aan zorgafstemming. Dit is zeker aangewezen bij een complexe thuiszorgsituatie. Contacteer hiervoor een overlegcoördinator thuisgezondheidszorg.
- Voor concrete contactgegevens i.k.v. de doorverwijzing kan gebruik gemaakt worden van de **digitale Verwijsgids Dementie Limburg en Verwijsgids Jongdementie Limburg** via www.ecdcontact.be.

- **Gebruikte afkortingen**

APR	Apotheker
ATZ	Aanvullende thuiszorg
CGG	Centrum Geestelijke Gezondheidszorg
CR	Cognitieve revalidatie vanuit de Geheugenkliniek
DMW	Dienst maatschappelijk werk mutualiteit
ERGO	Ergotherapeut
ECD	Expertisecentrum Dementie Contact
GZ	Gezinszorg
HA	Huisarts
KINE	Kinesitherapie
LOGO	Logopedist
MMC	Mindermobielen centrale
OC TGZ	Overlegcoördinator Thuisgezondheidszorg (De OC TGZ organiseert een zorgoverleg op vraag van een betrokkene)
PSY	Psycholoog
RPD	Referentiepersoon dementie of referentieverpleegkundige GGZ of referentieverzorgende of aanspreekpersoon dementie binnen organisatie/instelling
SD ZH	Sociale dienst ziekenhuis (dienst voor patiëntenbegeleiding bij opname in ziekenhuis)
SD OCMW	Sociale dienst OCMW/Seniorenzorg OCMW
TVP	Thuisverpleging
VW	Vrijwilligers
ZBM	Zorgbemiddelaar (De ZBM is de meest betrokken zorg- of hulpverlener of mantelzorger, aangeduid door de patiënt. De ZBM volgt de zorgsituatie op)

HUISARTS

In het belang van de patiënt en de mantelzorgers steeds doorverwijzen naar de huisarts:

- bij vermoeden van dementie, voor onderzoek en eventuele doorverwijzing naar geheugenkliniek
- bij diagnose van dementie door geheugenkliniek voor opvolging patiënt en mantelzorgers en/of tolerantiecontrole medicatie
- bij crisissituatie om door te verwijzen naar de dienst 'geriatrie'
- bij moeilijk hanteerbaar gedrag om door te verwijzen naar de dienst 'psycho-geriatrie'
- voor nood aan inschakeling van andere medische/paramedische disciplines

Bij een zorgoverleg (voor zorgafstemming) steeds de huisarts betrekken.

APOTHEKER

De apotheker kan de patiënt, mantelzorgers en verpleegkundige ondersteunen met een medicatieschema, medicatiebox en opvolging met terugkoppeling van de therapietrouw. Om apothekers te helpen in hun ondersteuning aan mensen met dementie en hun mantelzorgers is heel wat materiaal voorhanden vanuit het project 'Farmaceutische zorg bij personen met dementie'. Zie <https://www.dementie.be/themas/fazodem/>.

KINESITHERAPEUT

Wanneer de patiënt een positieve score heeft op onderstaande items, is het van belang om te denken aan een doorverwijzing naar een kinesitherapeut, via de huisarts.

Valrisico	☐
Houdingsafwijkingen	☐
Spierzwakte	☐
Inactiviteit/deconditionering	☐
Immobilisatie	☐
Sociale isolatie	☐
Ademhalingsproblemen	☐
Pijn	☐
Angst	☐
Depressie	☐
Onrust	☐

2

VERPLEEGTECHNISCHE TAKEN

Wanneer de patiënt nood heeft aan onderstaande zorgen is het van belang om te denken aan een doorverwijzing naar een thuisverpleegkundige of een dienst thuisverpleging, via de huisarts.

Nood aan:	Ja
• Medicatie klaar zetten	☐
• Toezien op inname van medicatie	☐
• Andere verpleegkundige zorgen (inspuitingen, wondzorg, ...)	☐

ERGOTHERAPEUT

Wanneer de patiënt nood heeft aan één van onderstaande items, is het van belang om te denken aan een doorverwijzing naar een ergotherapeut van de mutualiteit of naar een zelfstandig ergotherapeut.

Nood aan:	Ja
• Woningaanpassing	☐
• Hulpmiddelen	☐
• Valpreventie	☐
• Tips over zinvolle dagbesteding	☐

LOGOPEDIST

Wanneer de patiënt aan 1 of meer van onderstaande items beantwoordt is het belangrijk om hem door te verwijzen voor een logopedisch slikonderzoek. (attest van specialist vereist)

Nood aan logopedisch slikonderzoek	Ja
• Bij herhaalde longontsteking, dehydratatie, gewichtsverlies...	☐
• Bij veranderingen bij het maaltijdgebeuren, zoals minder eten of drinken, toename maaltijdduur...	☐
• Bij problemen op vlak van kauwen of doorslikken, zoals onvoldoende kauwen, hamsteren, verslikken...	☐

3

DIËTIST

Wanneer de patiënt een positieve score heeft op onderstaande items, is het van belang om te denken aan een doorverwijzing naar een diëtist.

	Ja
• Aanhoudend verminderde eetlust	☐
• Ongewenst gewichtsverlies	☐

VERZORGENDE TAKEN (Basis ADL)

Advies, ondersteuning of hulp nodig bij:	Ja	Denk aan
• Bad/douche	☐	GZ, TVP, ERGO
• Haren wassen	☐	GZ, TVP, ERGO
• Aan- en uitkleden	☐	GZ, TVP, ERGO
• Toiletbezoek	☐	GZ, TVP, ERGO
• Incontinentie	☐	GZ, TVP, ERGO
• Begeleiding maaltijd	☐	GZ, ERGO
• Opvolging en afstemming van verzorgende taken	☐	GZ, VPK

INSTRUMENTELE ADL

Advies, ondersteuning of hulp nodig bij:

	Ja	Denk aan
• Telefoongebruik	☐	ERGO, GZ
• Mobiliteit verhogen en/of hulp bij verplaatsingen	☐	KINE, ERGO, GZ, ATZ, MMC
• Boodschappen	☐	GZ, ERGO, VW
• Planning huishouden	☐	GZ, ERGO
• Huishoudelijke taken (wassen, strijken, poetsen, opruimen, koken, ...)	☐	GZ, ERGO
• Kleine klusjes opknappen	☐	ATZ, ERGO
• Geldbeheer	☐	ERGO, SD OCMW, SD ZH, DMW
• Gezelschap/Oppas	☐	ATZ, VW

PSYCHOSOCIALE ONDERSTEUNING VOOR DE PERSOON MET DEMENTIE EN DE MANTELZORGER

De onderdelen van de psychosociale ondersteuning zijn elementen in de basishouding van alle zorg- en hulpverleners.

Indien u nood heeft aan bijkomende hulp, advies of ondersteuning bij onderstaande items kan u denken aan een doorverwijzing naar de diensten

- **Maatschappelijk Werk van de mutualiteit**
- **Sociale dienst/seniorenzorg van het OCMW**
- **Sociale dienst van het ziekenhuis** (bij opname).

4

Bijkomende mogelijkheden worden in het lijstje hieronder apart vermeld:

	Ja	Denk aan
• Nood aan een luisterend oor	☐	PSY, ECD
• Moeilijke aanvaarding door patiënt en/of mantelzorg	☐	PSY, CGG
• Nood aan advies, ondersteuning en begeleiding van patiënt en/of mantelzorg	☐	PSY, CGG
• Bij gebrek aan ziekte-inzicht van patiënt en/of mantelzorg	☐	PSY, CGG
• Bij gebrek aan netwerk of ondersteuning vanuit omgeving	☐	PSY, CGG
• Voor continuïteit en afstemming van de zorg- en hulpverlening	☐	OCTGZ, ZBM

Als de patiënt en/of mantelzorger een psychische hulpvraag heeft, zoals beschreven in onderstaande items, kan u doorverwijzen naar het **Centrum voor Geestelijke gezondheidszorg**, dat bestaat uit een multidisciplinair team met een psychiater, psycholoog en maatschappelijk werker.

Nood aan begeleiding bij:

	Ja
• Psycho-educatie rond of herkadring van gedrags- en persoonlijkheidsveranderingen die dementie met zich meebrengt	☐
• Verwerkingsproblemen (denk aan rouw, verlies, aanvaardingsmoeilijkheden)	☐

- Depressie
- Angst
- Omgaan met gedragsproblemen

Vragen bij:

- Ondersteuning en tips bij geheugenproblemen
- Tijdsbesteding en sociale activiteiten
- Omgaan met de persoon met dementie
- Moeilijk hanteerbaar gedrag
- Problemen met autorijden

Denk aan:

ERGO, DMW,
RPD, PSY, CR, PSY, CGG, ECD
ERGO, DMW, RPD,
AT, GZ, ECD
ERGO, DMW, RPD,
GZ, PSY, CGG, ECD
RPD, HA, DMW,
PSY, CGG, GZ, ECD
Centrum 'Samen Veilig
Mobiel' (Jessa Ziekenhuis)

ONDERSTEUNING VOOR DE ZORG- EN HULPVERLENERS

Indien een zorg- en hulpverlener n.a.v. een casus niet terecht kan bij de referentiepersoon dementie of de referentieverpleegkundige GGZ of de referentieverzorgende of de aanspreekpersoon dementie van zijn organisatie/instelling kan hij contact opnemen met **ECD Contact** voor advies, ondersteuning, begeleiding en vorming op maat.

Ook op het **CGG** kan u als zorg- en hulpverlener terecht voor adviesverlening, coaching, consulting en vorming.